

Տ. ՏԱՐՈՆ ԱԲԵՂԱ ՂՈՒԼԻԿՅԱՆԻ ԱՆԴՐԱՇԽԿ ՔԱՐՈԶԸ՝ ԽՈՍՎԱԾ Ս. ՃՈՒՓՍԻՄԵ ԵԿԵՂԵՑՈՒՄ ՄԱՏՈՒՅՎԱԾ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳԻՆ

(6 նոյեմբերի 2006 թ.)

«Զքէն զոհանամք հանապազ, որ զակը
արտարելու զմերով անարժանութեամբ, այս-
պիսի ահատոր և անպարում խորհրդոց կար-
գեցէր սպասատոր»:

(Պատարագամապոյց)

«Յանուն Նօր և Որդոյ և Տոգույն Սրբոյ. ամեն»:

Միրելի հավաքացյալներ, Պատարագամապոյցի այս քառերն էին ինձ ոգեշնչում Սուրբ Պատարագի ընթացքում: Շուրջ քառասուն օրեր առաջ՝ Վարագա Սուրբ Խաչի փոնին, որ փոնախմբվեց սեպտեմբերի 25-ին, Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի Մայր Տաճարում, Իջման Սուրբ Սեղանի առջև, օծակից վեց եղբայրներիս հետ, ծնրադիր, կոչվեցինք քահանայության, ուխտեցինք վերցնել մեր խաչը և զնալ Քրիստոսի հեփսից, լինել Հայոց առաքելահիմն և լուսավորչահասպատ Սուրբ Եկեղեցու արժանի մշակներ՝ «առանց ամօթոյ»: Չեռնադրությանը հաջորդեց քառասնօրյա պահեցողության շրջանը՝ Մայրավանքի հինավորց ու դարաբույր պատերից ներս:

Ահա այսօր, որպես լրումն այդ քառասուն օրերի, Սուրբ Հայրերի ասպածաշնորհ փնօրինությամբ, մեր անդրանիկ և ուխտի Սուրբ Պատարագն ենք մաքուցում առ Ասպած կանչելով. «Սուրբ, Սուրբ, Սուրբ Տեր զօրութեանց, լի են երկինք և երկիր փառը Քո» (Պատարագամապոյց):

Այսօր, ի նշան մեր սկսվող քահանայազործման, ծնկի ենք զալիս Ասպծու, բոլոր Սրբերի և Ձեր առջև, սիրելի հավաքավոր ու քարեպաշտ ներկաներ, վերսպին նորոգում ու վերաբարձում ենք մեր ուխտը, քանզի «մերկանալով իին մարդուց և հազնելով նորը»՝ մենք խոսդացանք օրինակ լինել «հավաքացյալներին խոսքով, վարմունքով, սիրով, հավաքով, մաքրությամբ» (Ա Տիմ. Դ 12), զի պատվիրվեց մեզ «Ասպծու խոսքն ընթերցել, հորդորել և ուսուցանել հավաքացյալներին», զանց չառնել «այն շնորհը, որ պրվեց մարզաբնությամբ երեցների ձեռնադրումով» (Ա Տիմ. Դ 13-14):

Չեռնադրության Սուրբ խորհրդով Ասպծուց ոչ միայն մեզ քաշխավեցին Սուրբ Տոգու շնորհները, պրվեց նվիրապեպական կարգ, երկնային իշխանություն՝ յոթը խորհուրդներն ի կապար ածելու, մեր Տիրոջ՝ Տիսուս Քրիստոսի փրկագործությունն ամենուր վարդապետելու և հուսուն զավակներին քրիստոսահասպատ կյանքի պարզեաբու շավիղներով փանելու, այլև Քրիստոսի Ավելարանը քարոզելու, ուսուցանելու և ժողովրդին ապաշխարության կոչելու, հավաքավոր հոգին քաջ հովիվ լինելու և նրան դեպի խաղաղ նավահանգիստ առաջնորդելու համար:

Փառք Տիրոջը, որ մեզ ընդունեց որպես անոթ՝ Իր ասպարաժին խոսքը քարոզել, նաև ուսուցանել երկնային վարդապետությունը բոլոր նրանց, ովքեր փափագում են կապարյալ լինել, ովքեր կոչված են Ասպծու որդեգիրները դառնալ և վերջապես՝ հովվել այն հովը, որ լինել, ովքեր կոչված են Ասպծու որդեգիրները դառնալ և վերջապես՝ հովվել այն հովը, որ մեզ կվսպահի: Երիցս փառք Տիրոջը, որ մեզ նաև այն հնարավորությունն ընձեռեց, շնորհեալ կվսպահի: Երիցս փառք Տիրոջը, որ մեզ նաև այն հնարավորությունն ընձեռեց, շնորհեալ կվսպահի: Երիցս փառք Տիրոջը, որ մեզ նաև այն հնարավորությունն ընձեռեց, շնորհեալ կվսպահի: Երիցս փառք Տիրոջը, որ մեզ նաև այն հնարավորությունն ընձեռեց, շնորհեալ կվսպահի: Երիցս փառք Տիրոջը, որ մեզ նաև այն հնարավորությունն ընձեռեց, շնորհեալ կվսպահի: Երիցս փառք Տիրոջը, որ մեզ նաև այն հնարավորությունն ընձեռեց, շնորհեալ կվսպահի: Երիցս փառք Տիրոջը, որ մեզ նաև այն հնարավորությունն ընձեռեց, շնորհեալ կվսպահի: Երիցս փառք Տիրոջը, որ մեզ նաև այն հնարավորությունն ընձեռեց, շնորհեալ կվսպահի: Երիցս փառք Տիրոջը, որ մեզ նաև այն հնարավորությունն ընձեռեց, շնորհեալ կվսպահի: Երիցս փառք Տիրոջը, որ մեզ նաև այն հնարավորությունն ընձեռեց, շնորհեալ կվսպահի: Երիցս փառք Տիրոջը, որ մեզ նաև այն հնարավորությունն ընձեռեց, շնորհեալ կվսպահի: Երիցս փառք Տիրոջը, որ մեզ նաև այն հնարավորությունն ընձեռեց, շնորհեալ կվսպահի: Երիցս փառք Տիրոջը, որ մեզ նաև այն հնարավորությունն ընձեռեց, շնորհեալ կվսպահի: Երիցս փառք Տիրոջը, որ մեզ նաև այն հնարավորությունն ընձեռեց, շնորհեալ կվսպահի: Երիցս փառք Տիրոջը, որ մեզ նաև այն հնարավորությունն ընձեռեց, շնորհեալ կվսպահի: Երիցս փառք Տիրոջը, որ մեզ նաև այն հնարավորությունն ընձեռեց, շնորհեալ կվսպահի: Երիցս փառք Տիրոջը, որ մեզ նաև այն հնարավորությունն ընձեռեց, շնորհեալ կվսպահի: Երիցս փառք Տիրոջը, որ մեզ նաև այն հնարավորությունն ընձեռեց, շնորհեալ կվսպահի: Երիցս փառք Տիրոջը, որ մեզ նաև այն հնարավորությունն ընձեռեց, շնորհեալ կվսպահի: Երիցս փառք Տիրոջը, որ մեզ նաև այն հնարավորությունն ընձեռեց, շնորհեալ կվսպահի: Երիցս փառք Տիրոջը, որ մեզ նաև այն հնարավորությունն ընձեռեց, շնորհեալ կվսպահի: Երիցս փառք Տիրոջը, որ մեզ նաև այն հնարավորությունն ընձեռեց, շնորհեալ կվսպահի: Երիցս փառք Տիրոջը, որ մեզ նաև այն հնարավորությունն ընձեռեց, շնորհեալ կվսպահի: Երիցս փառք Տիրոջը, որ մեզ նաև այն հնարավորությունն ընձեռեց, շնորհեալ կվսպահի: Երիցս փառք Տիրոջը, որ մեզ նաև այն հնարավորությունն ընձեռեց, շնորհեալ կվսպահի: Երիցս փառք Տիրոջը, որ մեզ նաև այն հնարավորությունն ընձեռեց, շնորհեալ կվսպահի: Երիցս փառք Տիրոջը, որ մեզ նաև այն հնարավորությունն ընձեռեց, շնորհեալ կվսպահի: Երիցս փառք Տիրոջը, որ մեզ նաև այն հնարավորությունն ընձեռեց, շնորհեալ կվսպահի:

Հոգևոր սպասավորը նման է արեգակի, որ լույս է փալիս խավար մտքերին, Ասպարաժին սիրով ջերմացնում սառած հոգիները: Ահա թե ինչո՞ւ Քրիստոս ասաց առաջալներին. «Դուք եք լույսն աշխարհի» (Մատթ. ۶: ۱۴): Երբ երկիրը միզապատ կամ վղմաշաղախ է, ոչ ոք դրան ուշադրություն չի դարձնում, քանզի երկիրը մարդկանց ուքերի փակ է: Մինչդեռ եթե փեղի է ունենում արեգակի կամ լուսնի բնական խավարում, ամենքն ակնապիշվեր են նայում, քանզի վերևում են բարձրադիր գոյացությունները, զորավոր ու ազդու:

Ճիշդ այդպես էլ ձեզնից մեկի անկմանը միզուցե այնքան ուշադրություն չի դարձվում, մանավանդ հերթի ու մրցավազքի մեր դարում, բայց երբ հոգևոր սպասավորն է փոքր-ինչ սխալվում, ամենքի աչքերը նրան են ուղղվում՝ զարմանքով ու բազում հարցականներով առլեցուն: Որպես պարզ, սովորական մի մարդ, մենք նույնպես գերծ չենք թերություններից, որոնք և նկարի առնելով՝ աղոթքով հանապազ գոհություն ենք հայփնում Բարձրային, որ մեզ, մարդկային անարժանություններով հանդերձ, կարգեց սպասավոր այս անպարմելի և մեծ խորհրդի: Հայցում ենք Տիրոջ օգնությունը, որպեսզի Նրա Ամենակարող Սուրբ Աջո լինի միշտ մեզ հովանի, և մենք երբեք չշեղվենք Ասպարաժանաչության շիփակ ճանապարհից, լինենք Հիսուս Քրիստոսի «այն բարի պաշտոնյան, որ սնվում է հավաքի խոսքերով և բարի վարդապետությամբ» (հմմք. Ա Տիմ. Դ: 6):

Սիրելի՛ հավաքացյալներ, այսօր մեր ուխտն ենք վերանորոգում Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի հանդեպ՝ Քրիստոսահիմն մեր Եկեղեցու բարի մշակը լինելու անպարագրելի ցանկությամբ, նրան խոնարհաբար ծառայելու մեր անմեկնելի ձգումով: Լուսավորչահասպատ Սուրբ Էջմիածինը դարեր շարունակ եղել է մեր ազգի նորօրյա Թարոր լեռը, հոգևոր այն կենդրունը, որից ճառագող Ասպարաժապարզն լույսի շողերը բոլոր ժամանակներում ջերմացրել են աշխարհասփյուռ հայության բարագիր հոգիները Հայրենիքի սիրով: Սուրբ Էջմիածինն իր խորին խորհրդով, մեծ Սրբի արցունքներից լույսի շիթեր բարածող մշպավառ կանթեղով համայն աշխարհի բարբեր ծագերում գրնվող իր հավաքավոր զավակներին լույս է փվել, լուսավորել նրանց ճանապարհը՝ մշպավառ նրանց սրբերում բորբոքելով Քրիստոսի սիրո հուրը: Մեր՝ հոգևորականի պարփքն է խունկ ու կնդրուկ լինել նրա բուրգառին և մի կաթիլ յուղ՝ Սրբի արցունքներից բորբոքվող կանթեղին:

Եթե մենք վճռականորեն որոշել ենք լինել Տիրոջ հետ, ուրեմն պիտի կապարենք Նրա ցանկացած պայման, ցանկացած պարփիրան, ցանկացած հրաման, ցանկացած հրահանգ: Եվ եթե մեր համոզման մեջ հասպատ ենք, մեզ ուղղված Տիրոջ հրամանը, հրահանգը,

պարզիրանը՝ այդքան ծանր չի թվա, որովհետք կհասկանանք նաև, թե ինչ է ուզում մեր Տերը մեզնից: Ուրեմն՝ նախ և առաջ կամենալ, ցանկանալ է պետք: Ի՞նչ է Տերը ուզում մեզանից, եթե մենք կամենում ենք Իր հետ լինել: Ուզում է, որ ուրանանք մեր անձը: Ի՞նչ է նշանակում անձն ուրանալ: Անձն ուրանալ քրիստոնեական հասկացողությամբ մեր Տիրոջ՝ մեզ փոխանցած պարզամի մեջ շաբ հսկակ է. նշանակում է նախ և առաջ ապրել ուրիշների համար, նախ և առաջ ապրել՝ ուրիշներին բարիք պարզելու համար, ուրիշներին սեր, շնորի փոխանցելու համար, դիմացինի մասին ավելի շաբ մփածել, քան՝ սեփական անձի: Այս է անձն ուրանալը: Դիմացինի մասին հոգ փանելով՝ դիմացինն էլ կհոգա՝ մեր մասին: Դրանով փիեզերական ներդաշնակությունը, որ խախտվել էր մարդկային մեղքի պարճառով, վերստին կհասդարվի, որովհետեւ յուրաքանչյուրը կկարողանա դիմացինի մասին հոգալ այնքան, որքան անհրաժեշտ է:

Ուրեմն, սիրելիներ, մեր անձն ուրանալը նշանակում է դիմացինին նվիրվել օգտակարության և անհրաժեշտության սահմաններում, որպեսզի դիմացինը նույնպես օգտակար և անհրաժեշտը պրամադրի մեզ՝ Աստվածային կամքի համաձայն: Եվ ահա Տերն ասում է. «Թող վերցնի իր խաչը հանապազ»: Ի՞նչ է նշանակում սա: Նշանակում է մշղապես բավարարվել այնքանով, այն իրողությամբ, հնարավորություններով, ճակարտագրով, ինչն Աստված է մեզ շնորհել, և այդ խաչը զանազան փորձությունների, զանազան գայթակղությունների մեջ փանել առաջ, հարաբեկ՝ Աստծու կամքի համաձայն:

«Եփևաբար՝ այսօրվա այս խորհրդածությունների հիման վրա պետք է կամենանք նախ և առաջ Տիրոջը հետևել: Եթե այդ կամքը չկա, բնականաբար պիտի ասենք, որ Տերը մեզանից շաբ է պահանջել: Երկրորդ՝ իրապես դիմացիններին սիրենք ավելի, քան ինքներս մեզ, և դիմացինին ծառայենք ավելի, քան ինքներս մեզ: Վերցնենք մեր խաչը մեր ուսին, այն ամենը, ինչ Աստված մեզ շնորհել է՝ երջանկությունից մինչև դժբախսություն, և հետևենք Իրեն՝ Իր սիրուն ընդառաջ, փոխադարձելով Իր սերը համապատասխան սիրով, որպեսզի այդ սիրուն որպես պարասխան նաև մեր երկիրը լցվի Աստվածային օրինությամբ, Աստվածային շնորհներով, և կարողանանք իբրև իրական, ճշմարիք քրիստոնյաներ ապրել այս աշխարհի վրա, սփեղծագործել, միմյանց բարիք ցանկանալ, եղածով գոհանալ և եղածով ավելացնել ու բազմապարկել Աստծու փառքի, այլ ոչ թե մեր սեփական կարիքների և շահախնդրության համար:

Սիրելիներ, իմ որդիհական պարտքն եմ համարում նախ և առաջ երախտագիտության և շնորհակալանքի խոսր հղել առ Ն.Ս.Օ.Ս. Գարեգին Բ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը: Ճիշտ վեց դարի է, ինչ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսության լուսավորչահասպատ զահին բազմեց 132-րդ զահակալը՝ Գարեգին Երկրորդը: Այսօր, սիրելի՝ հավաքացյալ քույրեր և եղբայրներ, հարկ չկա մեկ առ մեկ թվարկել այն բոլոր իրազործումները, որոնք կյանքի կոչվեցին Հայոց Հայրապետի ձեռամբ՝ անցնող դարիներին, քանզի ով աչք ունի, կդեսնի: Մեծերը զնահապանքի խոսքերի անհրաժեշտություն չունեն: Նրանց զնահապում են ժամանակն ու պարմությունը:

Դեռևս ճեմարանական ուսումնառության դարիներից Վեհափառ Հայրապետն ամեն պարեհ առիթ օգտագործում էր՝ իր եկեղեցանվեր ու հայրենակառույց շունը իրենից երիդասարդներին փոխանցելու, երիդասարդական իր ավյունն Աստծուն ընծայաբերման կեն-

Ես, իսա ուղարկում ենք՝ Առաջապես մեզ մնում է ազգովի, որպես մշտահունչ աղոթք, մաղթել Ուսպի, սիրելի՝ աղոթակիցներ, մեզ մնում է ազգովի, որպես մշտահունչ աղոթք, մաղթել Նորին Սրբությանն արևշափ օրեր, մարքի ոզեռեն թոհք, որ վեր է ժամ ու ժամանակից, որ- պեսզի Ամենայն Հայոց Հայրապետը շարունակի առաջնորդել իր աշխարհասիյուն հոգը ճշմարգություն և փրկություն լրանող ճանապարհով, որպեսզի իր օրինությամբ բացվեն հայկական դարավոր Երկրիս արշալույսները, իսկ Նոյսն ովնահետքերը կրող սուրբ լեռան հովանու ներքո Աստվածապարզի լույս ճառագի առաքելահիմն Մայր Աթոռ Սուրբ Էջ- միածնից՝ հայոց Թաքոր լեռից:

Երախտագիրության խոսք ենք ուղղում մեր հոգևոր ծնողին՝ Գերաշնորհ S. Տարոն եպս. Ճերեճյանին, որ թեև պաշտոնավարում է Ֆրանսիայի Մարտել քաղաքում, սակայն սիրով եկավ Մայր Աթոռ և սկանձնեց հոգևոր ծնողի պարտականությունները՝ ձեռնադրելով և օծելով մեզ:

Նաև երախտագիրության խոսքս եմ ուղղում Ուկրաինայի հայոց թեմի առաջնորդ Գե-
րաշնորհ S. Գրիգորիս արքեպոս. Բունիածյանին, որ սրանից 12 տարի առաջ մեզ՝ ձեր խո-
նարի ծառային, առաջնորդեց դեպի Շիրակի թեմի նորաբաց հոգևոր ընծայարան, ուր մեր
առաջին քայլերը կապարեցինք: Աղոթենք Տիրոջը, որ առավել զորացնի Սրբազն Տորը և
արևշաբ օրեր պարզեի:

Իսրին շնորհակալություն Գևորգյան Տովետը ճեմարանի պետչությանը, ինչպես նաև դասախոսական կազմին, որ անդուլ, անձանձիր ու երախտաշար աշխարհանքով իրենց նպաստն են բերում հայ հոգևորականի հոգեկերպմանն ու զարգացմանը:

Մենք Երախտապարփ ենք Մայր Աթոռի միաբանությանը, հարկադեմ՝ ավագ միաբաներին, ովքեր աչալցությամբ ու ծով համբերությամբ հետևեցին մեզ, եղան իմաստուն դաստիարակներ՝ Տայոց Եկեղեցու և Մայրավանքի նվիրազործված ավանդույթների համայն սիրով ու ջերմությամբ պարութելով մեզ:

Սիրելի հավաքացյալներ, այսօր ձեր աղոթքն ու բարեխոսությունն ենք հայցում մեզ համար, որ Աստծու պահապան Սուրբ Աջը մեզ հովանի լինի՝ հոգևորականի մեր պարզականությունները կադարելիս մեր անվագահ քայլերը Տիրոջ կանխորոշած ուղիներով առաջնորդելու համար, որպեսզի, լինելով մեր Եկեղեցու նվասի ու խոնարի սպասավորը, մի օր արժանի լինենք իրականացնել Տերունի այն պատգամը, թե «Ճովի քաջ զանձն իւր դնէ ի վերայ ոչխարաց» (Ճովի. Ժ 11):

Թող Ասրված օրինի մեզ և լրա ուժ, կարողություն՝ Իրեն հետքելու այժմ և հավիպյան։
ամեն։